

צריך לפרוט החטא

בשיחת ו' תשרי בסיום על מס' יומא, הביא כ"ק אדמו"ר פסק הרמב"ם (פ"ב מהל' תשובה ה"ג) ואדה"ז (סי' תרוז ה"ד) שבדידי צריך לפרוט החטא, והביא קושית המפרשים ע"ז, דאיתא בירושלמי סוף יומא: "רבי עקיבא אומר אינו צריך לפרוט את מעשיו", והכלל הוא ש"הלכה כר"ע מחבירו" (עירובין מו, ב).

וביאר כ"ק אדמו"ר, דנחלקו בזה הבבלי והירושלמי; דהבבלי ס"ל שצריך לפרוט החטא, והכלל הוא, שהלכה כבבלי. וביאר בטעם מחלוקתם, דנחלקו באם אזלינן בתר ההוה או בתר העתיד. דלשיטת הבבלי שאזלינן בתר ההוה, צריך לפרט החטא, מכיון שבהוה מועיל הפירוט להתשובה. אבל לשיטת הירושלמי דאזלינן בתר העתיד, ויכול להיות שאחרים ישמעו אותו מפרט חטאיו, ויש חשש שבעתיד יזכירו לו חטאיו, לכן ס"ל להירושלמי שמוטב שלא יפרט חטאיו.

בגליון קד (עיוה"כ-האזינו) העיר בזה הת' חיים גורביץ:

א. אולי יש להמתיק זאת, דהמד"א שאי"צ לפרוט החטא הוא ר"ע. ובנוגע לר' עקיבא כבר מבואר בארוכה בלקו"ש חי"ט שיחה לשבת-נחמו, שהוא סובר ש"העתיד" מכריע ה"הוה" ולא כחביריו שה"הוה" מכריע ה"עתיד".

המבואר שם הוא סיפור הגמ' בסיום מס' מכות, בהא דר"ג וראב"ע ור"י היו בוכים ור"ע הי' מצחק, כי הם ראו ה"הוה", ששמעו קול המונה של רומי, וראו שועל יוצא ממקום שהדין בו ש"הזר הקרב יומת", שזהו אמנם קצת לטובת ישראל שהבושה אינה גדולה כ"כ שהלבנון באדיר יפול, אך בהוה זהו חילול ש"ש גדול ביותר שהם יושבים השקט ובטח לאחר שכבר החריבו מזמן את ביהמ"ק. משא"כ ר"ע ב"הוה" כבר ראה את ה"עתיד" (ראה סי"א שם ב"הצריכותא" שלר"ע הרעה היא כבר התחלת הטובה).

- שכהנ"ל לכאורה מתאים ביותר ג"כ להמבואר לעיל שלהירושלמי ה"עתיד כבר נמצא בכח ב"הוה".

ב. כן עדיין צלה"ב דמהשיחה נראה דאדה"ז קאי בשיטת הרמב"ם, ולכאורה הרמב"ם מחלק בין עבירות שבין אדם למקום לבין אדם לחבירו, ואינו מחלק בין חטא מפורסם לשאינו מפורסם, (כפי שהוזכר בהשיחה), ואילו אדה"ז (בסי' תר"ז

סעי' ד) מחלק בין חטא מפורסם לשאינו מפורסם, ואינו מחלק בין אדם למקום או אדם לחבירו?

בשיחת י"ג תשרי תירץ כ"ק אדמו"ר את קושיות הכותב בהערותו השני', וקיבל מה שרצה הכותב "להמתיק" בהערותו הראשונה:

משיחת י"ג תשרי

כאן המקום להשלים כמה נקודות להמדובר לעיל (שיחת וא"ו תשרי) אודות הסיום דמסכת יומא, והחילוק שבין תלמוד בבלי לתלמוד ירושלמי.

בנוגע לכללות הענין דפירוט החטא, הובא לעיל פס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ב ה"ג) ש"צריך לפרוט את החטא", ועד"ז בשו"ע אדמו"ר הזקן (או"ח סתר"ז ס"ד) ש"לכתחילה נכון לפרט את החטא".

והעירו על זה — שבענין זה ישנו חילוק בין הרמב"ם לשו"ע אדה"ז: הרמב"ם (שם ה"ה) כותב "כמה דברים אמורים בעבירות שבין אדם לחבירו, אבל בעבירות שבין אדם למקום, אינו צריך לפרסם עצמו כו'". ואילו בשו"ע אדה"ז מחלק גם בין חטא המפורסם לרבים לחטא שאינו מפורסם לרבים, היינו, שחטא המפורסם לרבים מותר לפרסם גם בעבירות שבין אדם למקום.

וענין זה תלוי בב' תירוצי הגמרא — "הא בחטא מפורסם הא בחטא שאינו מפורסם . . . כאן בעבירות שבין אדם לחבירו כאן בעבירות שבין אדם למקום".

והנה, בנוגע לפרטים הנ"ל לא דובר כלל בהתוועדות, כשם שישנם פרטים נוספים בסוגיא זו שלא דובר אודותם. וטעם הדבר (שלא דובר אודות ענין זה) — כי בענין זה ישנה שקו"ט בספר "תוספות יום הכיפורים", ולכן, אין צורך לחזור על המבואר שם בענין זה.

והנה, בהתוועדות הנ"ל נתבאר שפלוגתת הבבלי והירושלמי בנוגע לפירוט החטא תלוי' במחלוקת כללית בנוגע להוה ועתיד: לדעת הבבלי דנין ע"פ מצב ההוה, ומצד מצב ההוה צריך לפרט את החטא; ולדעת הירושלמי דנין גם ע"פ מצב העתיד, ועד שמצב העתיד יכול להכריע לגבי מצב ההוה, ומצד מצב העתיד אין צריך לפרט את החטא.

והעירו על זה — שעפ"ז הרי דעת ר' עקיבא ש"אין צריך לפרוט את מעשיו", היא בהתאם למה שנתבאר (לקו"ש ואתחנן תשל"ז ס"ט) שלדעת ר"ע מכריע מצב

העתיד בנוגע להוה.

וביאר כ"ק אדמו"ר החילוק בין הבבלי והירושלמי – ע"פ החילוק בדרכי לימודם.

לאח"ז הכניסה המערכת לכ"ק אדמו"ר תוכן דברי ה"תוספות יוהכ"פ", ושאלו כמה שאלות, דלכאורה גם עם ביאורו של התיוה"כ עדיין אינם מבוארים.

כ"ק אדמו"ר ענה על שאלותיהם בכתי"ק (ראה צילום). השאלות ומענה כ"ק אדמו"ר נתפרסם בגליון קה (חג הסוכות):

על מה שכתבו "בהתוועדות די"ג תשרי אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהביאור בענין זה נמצא בספר תוס' יוהכ"פ"; אחרי תיבת "שהביאור" הוסיף כ"ק אדמו"ר:

בכמה פרטים ד

על מה שכתבו "ולכאורה צריך להבין" כתב:

ועוד כמה שצריך בי' – ומהי הסתירה שכמה ענינים נתבארו!?

- היינו מה קשה בזה שרק כמה מהענינים נתבארו.

בשאלתם השני' כתבו: לפי דבריו של התוס' יוהכ"פ נמצא דהטעם דפסק הרמב"ם כריב"ב דצריך לפרט החטא הוא משום הברייתא המובא אח"כ אם יתודה בשנה אחרת, והרי ברייתא זו איתא גם בהירושלמי שם, ובמילא נמצא לכאורה דגם הירושלמי פסק דצריך לפרט החטא, וזה אינו כמשנ"ת בהשיחה.

כ"ק אדמו"ר הקיף את השאלה וכתב:

מעולם לא אמרתי שהשיחה מתאימה לכל מש"כ התיוה"כ בכל ספרו או בכל פי' בזה – מאין לקחו קס"ד כו?!

בשאלתם הרביעית כתבו: איך אפ"ל דאדה"ז והרמב"ם קיימו בשיטה אחת, הרי לשון הרמב"ם הוא "וצריך לפרוט את החטא". כ"ק אדמו"ר הקיף את התיבות "קיימו בשיטה אחת", וכתב:

ברוב המקומות שמוכא ל' זה הוא שמחולקים בכמה פרטים אלא שבנקודה אחת משותפים.

כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א

בהערתו וביאורים דעיוהכ"פ סעי' ה' שאלו דמהשיחה נראה דאדה"ז קאי
בשיטת הרמב"ם, ולכאו' הרמב"ם מחלק בעבירות שבין אדם למקום לשבין אדם
לחבירו, ואינו מחלק בין הטא מפורטס לחטא שאינו מפורטס, ואילו אדה"ז
(בסי' חר"ז, סעי' ד) מחלק בין הטא מפורטס לשאינו מפורטס, ואינו מחלק בין
אדם למקום או בין אדם לחבירו?

בנה ה' ערעור

ובהתוועדות די' השרי אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שהביאור *ענין זה נמצא*
בספר חו"ס יוהכ"פ, ושיצדפו דבריו להרשימה של השיחה.

והנה תוכן דבריו של החוס' יוהכ"פ הוא, דהרמב"ם מפרש דפלוגתח התנאים -
דר"ע וריב"ב, אינה שייכת כלל להך פלוגתא דאמוראי (אם מחלקין בין חטא
מפורטס לשאינו מפורטס, או דבין אדם למקום וכו') דר"ע וריב"ב פליגי כשתודה
בלינו לבין קוננו, אם צריך לפרט החטא או לא, ובהו ליכא נפק"ם אם הוא חטא
מפורטס או שאינו מפורטס, או אם הוא בין אדם למקום, או בין אדם לחבירו,
דר"ע סב"ל דחמדי אי"צ לפרט חטאו, וריב"ב סב"ל דחמדי צריך לפרט, והרמב"ם
פסק כריב"ב משום: א) דיש ברייתא אחרת (בגמ' שם) דפליגי על עבירות שהתודה
עליהם ביוהכ"פ שעבר אם יכול להתודות עליהם ביוהכ"פ אחר אם לאו, משמע מזה
דהברייתא סבר דצריך לפרט החטא. ב) כיון דגם לר"ע אין איסור לפרט החטא אלא
דאי"צ, ואם הזכירם ליה לן בה, לכן נקטינן כוותי' דריב"ב דצריך, ואמוראי
פליגי בענין אחר, בנוגע לעושה תשובה, דיש שבח גדול לשב **סיחודה ברבים**,
כדי שיהבייש, או שילמדו ממנו לעשות תשובה, ופליגי מתי יפרט חטאיו **ברבים**
ומתי לא יפרט חטאיו ברבים, (אבל בנוגע לזידוי בינו לבין קונו אפ"ל בין
בר"ע ובין כריב"ב, והרמב"ם פסק בזה כלישנא בתרא שיש חילוק בין אדם למקום
כו', דמשמע לי' דהנך ב' תירוצי אליבא דרב נאמרו, דבר סבר דהכי אמר רב, ופ"ם
דהכי אמר רב, והוא פסק כלישנא בתרא, ע"ב תו"ד.

ולכאורה אחי צריך להבין: *ענין כ"ק אדמו"ר שליט"א - ו' ח' חשיבה יסוד*
א) דסוכ"ם למה פסק אדה"ז כשזון ראשון, לא כחשכ"ם שפסק כלישנא בתרא?
ב) לפי דבריו של החוס' יוהכ"פ נמצא דהטעם דפסק הרמב"ם כריב"ב דצריך
לפרט החטא הוא משום הבריות המובא אח"כ אם יתודה בשנה אחרת, והרי ברייתא
זו איתה גם בהירושלמי שם, ובמילא נמצא לכאו' דגם הירושלמי פסק דצריך לפרט
חטא, וזה אינו כמסנת"ב בהשיחה.

ג) מהשיחה לכאו' משמע דלר"ע לא יפרט חטאיו **בדקא**, כי זהו חסרון מצד
העתיד, שיזכירו לו חטאיו, ולכאו' ז.א. כמסנת"ב בס' הנ"ל דלר"ע רק אינו צריך,
אבל אם מפרט ליה לן בה?

ד) איך אפ"ל דאדה"ז והרמב"ם (קיימו בשיטה אחת), הרי לשון הרמב"ם הוא
"וצריך לפרט את החטא", ומשמע דזהו מעיקר הדין בגדר הוידוי, ואילו אדה"ז
כתב: "אם לא פרט את חטאיו אלא אמר סתם חטאמי **יצי** ידי מצוה וידוי, ופ"ם
לכתחילה **בכין** לפרט את החטא כו' מפני שערב יוהכ"פ הוא מתבייש יותר לפני
הקב"ה מחטאיו וכו'", משמע לכאו' דמעיקר הדין אי"צ לפרט החטא (כמו שפסק
המחבר בשו"ע כר"ע) ופ"ם **בכין** שיפרט בכדי שיתבייש וכו' (וזהו ע"ד שכתב
בש"ל ריש מס' יומא דלר"ע יתודה בלחש כדי שיתבייש)?

אנן חושבים להוציא גליון אי"ה לפני ימים האחרונים דחגה"ס.

המערכת הערות וביאורים

מענה כ"ק אדמו"ר על שאלות המערכת בשיחת י"ג תשרי